

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Antipest-aanpak kan niet zonder oog voor homo-intolerantie

van Bergen, D.; Schuyf, J.; Bos, H.; Felten, H.

Publication date

2013

Document Version

Final published version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

van Bergen, D. (null), Schuyf, J. (null), Bos, H. (null), & Felten, H. (null). (2013). Antipest-aanpak kan niet zonder oog voor homo-intolerantie., *Sociale Vraagstukken*.
<http://www.socialevraagstukken.nl/site/2013/06/25/antipest-aanpak-kan-niet-zonder-oog-voor-homo-intolerantie/>

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

Categorie selecteren

Auteur selecteren

Antipest-aanpak kan niet zonder oog voor homo-intolerantie

Homo-intolerantie

Dossier

- Lesbische en homoseksuele werknemers niet vaker gepest op het werk, biseksuelen wel
- Antipest-aanpak kan niet zonder oog voor homo-intolerantie**
- Er zijn grenzen aan acceptatie seksuele diversiteit
- Flikker op met je gepest!

DIANA VAN BERGEN, JUDITH SCHUYF, HENNY BOS, HANNEKE FELTEN 25 JUNI 2013 DOSSIER HOMO-INTOLERANTIE

Nederland heet homotolerant te zijn, maar toch komen zelfmoordpogingen onder jonge homo's vaker voor dan onder heterojongeren. Een 'holebivriendelijke' omgeving begint met een aanpak op school, maar dat is toekomstmuziek. Veel jongeren durven op school niet aan te kloppen voor hulp.

Pesterijen en andere negatieve reacties op school zorgen voor een flinke deuk in het welbevinden van homo-, biseksuele en lesbische jongeren (zogenoemde 'holebi-jongeren') en doen de kans op een zelfmoordpoging onder hen toenemen, zo liet het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) in 2010 al zien. Zelfmoordgedachten en zelfmoordpogingen onder Nederlandse holebi-jongeren komen vaker voor dan onder heteroseksuele jeugd. Terwijl onder de volwassen Nederlandse bevolking slechts een kleine minderheid homo-intolerant is, ligt dit onder jongeren lastiger.

Waar gaat het nu precies mis in de acceptatie van holebi-jongeren, waardoor zelfmoord voor sommigen van de enige uitweg lijkt? In een recente studie onder 274 Nederlandse holebi-jongeren, die onlangs verscheen in the American Journal of Public Health, zochten we uit of dit te maken had met stigmatisering door ouders, medescholieren, familie, of voorbijgangers (in de openbare ruimte).

Gepest op school of afgewezen thuis: zelfmoord lijkt soms de enige uitweg voor homojongeren

Uit deze recente studie blijkt dat er vooral op de middelbare school en in sommige gezinnen nog een wereld te winnen is ten aanzien van het actief bevorderen van acceptatie van seksuele en genderdiversiteit. Van de vier bestudeerde contexten zijn negatieve reacties over de seksuele voorkeur op school de belangrijkste voorspeller van zelfmoordgedachten en zelfmoordpogingen onder holebi-jongeren. Afwijzing van de seksuele voorkeur door ouders staat op de tweede plaats. Het SCP (2010) tekende ook enkele uitspraken op van jongeren die vaak mikpunt waren geweest van pesterijen over hun voorkeur: 'Mijn vader zei dat ik op moest houden zo meisjesachtig te zijn',

Presentatie TSV-jaarboek

12 mei presenteert het Tijdschrift voor Sociale Vraagstukken haar jaarboek: *Hoe de verzorgingsstaat verbouwd wordt. Kroniek van een verandering.* Verschillende auteurs – waaronder onderzoekers Albert Jan Kruijer en Femmianne Bredewold – over de decentralisaties. Het boek wordt overhandigd aan wethouder Arjan Vliegthart van Amsterdam.

LEES VERDER

Columns

Choose your battles

MEER COLUMNS

Nabij is beter

Decentraal denken en doen

Pieter Hilhorst en Jos van der Lans berichten in samenwerking met KING/VNG tweewekelijks over de alledaagse praktijk van de decentralisaties.

Op Twitter

aldus een biseksuele jongen van 16 jaar. Een door zijn medescholieren veelvuldig gepeste homojongen vertelde: 'Ik stop ermee, ik wil niet de rest van mijn leven vernederd worden.' De stigma's onder jongeren kunnen het leven voor sommige jongeren met homo, lesbische en bi-seksuele gevoelens uitzichtloos maken. Met een mogelijke doodwens als gevolg.

Naar holebi-vriendelijkheid in de dagelijkse omgeving op school

Deze bevindingen vragen om een vertaling naar een beleid met positieve effecten op de holebi-vriendelijkheid in de dagelijkse omgeving van jongeren: de scholen en hun zorgstructuur. Er is nu een wettelijke maatregel die scholen verplicht seksuele voorkeur en genderdiversiteit te bespreken, maar het is uiteindelijk aan scholen om de handschoen op te pakken en aan de slag te gaan om zelfmoord onder holebijongeren te voorkomen. Levens van kinderen en jongeren staan immers op het spel.

Pesten op basis van (vermeende) seksuele en genderdiversiteit zou een prominente rol moeten krijgen in de anti-pest-aanpak van scholen. Zo'n aanpak lijkt nog ver van de werkelijkheid. 'Pesten kan iedereen overkomen', is vaak de gedachte. Echter, leerlingen die beduidend meer risico lopen om slachtoffer te worden, verdienen extra aandacht. Daarom moet ingezet worden op veranderingen in de houding en het gedrag van alle jongeren ten aanzien van lesbiennes, homo's, biseksuelen en transgenders, en op begrip ten aanzien van sekse niet-conform gedrag. Het werken met bewezen effectieve interventies is wenselijk, want persoonlijke interventies kunnen soms geheel anders uitpakken dan verwacht. Bijvoorbeeld: dat 'holebipesten' juist 'cool' wordt omdat een niet populaire docent het heeft afgekeurd. Het SCP voert daarom momenteel een studie uit waarin bij ruim honderd scholen wordt gemeten of maatregelen die ze nemen op het gebied van seksuele diversiteit bijdragen aan een positievere houding van leerlingen ten aanzien van homo- en biseksualiteit.

Leerlingenzorg: oog krijgen voor diversiteit

Toch zal niet altijd voorkomen kunnen worden dat leerlingen gepest worden omdat ze 'te mannelijk' of juist 'te vrouwelijk' worden gevonden, of gezien worden als 'pot', 'flikker' of 'vieze bi'. Wanneer dat gebeurt is het belangrijk dat de school tijdig en adequaat de leerling ondersteunt en duidelijk maakt dat homo, lesbisch, bi of transgender zijn niet iets is om je voor te schamen. Een voorwaarde hiervoor is dat hulpverleners in en om de school – denk bijvoorbeeld aan leerlingenbegeleiders en schoolmaatschappelijk werkers – oog krijgen voor seksuele en genderdiversiteit. Dit is momenteel geen thema in de opleidingen en veel hulpverleners merken op dat ze nauwelijks holebi- en transgenderleerlingen zien.

Veel holebi- en transgenderjongeren durven niet aan te kloppen voor hulp op school. Ze zijn bang dat een hulpverlener het doorvertelt, hen uit de kast duwt naar ouders of medeleerlingen, hen veroordeelt of simpelweg niet begrijpt. Wanneer holebileerlingen wel om hulp vragen vertellen ze vaak niets over hun seksuele voorkeur of genderidentiteit. En vragen aan een meisje of 'zij een vriendje heeft' kan ertoe leiden dat zij dicht klappt als zij een vriendin heeft. Aandacht voor verschillen in seksuele en genderdiversiteit en hoe hier mee om te gaan in de opleidingen en in de nascholing is daarom onontbeerlijk voor een veilig schoolklimaat waarin alle jongeren zichzelf mogen zijn.

Diana van Bergen (Universiteit Groningen), Hanneke Felten (MOVISIE), Henny Bos (Universiteit van Amsterdam), en Judith Schuyf (MOVISIE). Aan dit artikel werkten ook mee: Jantine van Lisdonk (SCP), Saskia Keuzenkamp (MOVISIE), Maurits Boote (MOVISIE) en Theo Sandfort (Columbia University).

Meest gelezen artikelen

- Mantelzorgers zitten niet te wachten op complimenten of respijtzorg
- Gemeenten schieten tekort in steun voor mantelzorgers
- Het gaat mis met een grote groep jongeren, en dat hoeft niet
- Roeping, loyaliteit en gezag: medicijnen voor de publieke sector
- #22: Anders werken vraagt om anders aanbesteden

Thuis op Straat is bewezen goed voor spelende kinderen, onder voorwaarden

Effect van de maand

MEER EFFECTEN

Recensies

Vlaanderen is Nederland niet – Kanttekeningen bij Autoriteit van Paul Verhaeghe

MEER RECENCIES

Debatten

Het vluchtelingendebat moet niet in grote zalen gevoerd worden

Op 9 maart, tijdens de Dag van de Denktanks, kregen twee speciaal daartoe samengestelde denktanks de opdracht om een uitweg te vinden uit de vluchtelingenproblematiek.

ALLE DEBATTEN

Literatuurverwijzingen

Van Bergen, D.D. van, Bos, H.M.W., Lisdonk, J. van, Keuzenkamp, S. & Sandfort, T.G.M. (2013). Victimization and suicidality among Dutch lesbian, gay and bisexual youths. *American Journal of Public Health*, 103(1), 70-72.

Van Bergen, D. en Van Lisdonk, J. (2010). Acceptatie en negatieve ervaringen van homojongeren. in S. Keuzenkamp (red) *Steeds Gewoner, Nooit Gewoon*. Acceptatie van homoseksualiteit in Nederland. Den Haag, Sociaal en Cultureel Planbureau:154-173

Felten, H. & Schuyf, J. (2011) **Zoenen is gevaarlijk**. Geweld tegen Lesbische vrouwen. Utrecht: MOVISIE

Felten, H. Boote M. en Schuyf, J. (2012) Ik wou dat ik dood was. 10 vragen van professionals over suicidepreventie onder lesbische-, homo-, bi- en transgenderjongeren. MOVISIE: Utrecht.

Vind ik leuk

0 Tweet

DEEL MET ANDEREN

DIT ARTIKEL BEHANDELT HET VRAAGSTUK EMANCIPATIE. BEWAAR DE PERMALINK. VOLG REACTIES OP DIT ARTIKEL VIA RSS FEED VAN DIT ARTIKEL. REAGEER OF LAAT EEN TRACKBACK ACHTER.

« MINDFULNESS IS
EFFECTIEF

ONDERSCHAT VAN RIJN DE
ZORG VOOR DE
KWETSBAAR JAAP? »

Eén reactie

NICO VAN DEN BERG

GEPLAATST 28 JUNI 2013 OM 16:50 [PERMALINK](#)

Klinkt mij als (homoseksuele) docent allemaal bekend in de oren. Wat ik nog teveel in het verhaal mis is de school zelf; directieleden en de leraren/docenten. Als als het al gaat om seksuele diversiteit dan wordt al snel de eigen verantwoordelijkheid hiervoor bij de docent(en) gelegd die niet heteroseksueel zijn. 'Zij wij er vanaf', zich onvoldoende realiserend dat seksuele diversiteit alles te maken heeft met 'anders mogen en kunnen zijn'. Dat klimaat creëren om 'anders te kunnen en mogen zijn' is ook, en misschien wel vooral, de taak van elke heteroseksuele docent en directielid in het dagelijkse contact met zijn/haar leerlingen/studenten. Daar valt mijns inziens nog een wereld te winnen.

Reageer!

Uw e-mailadres wordt *nooit* gepubliceerd of met derden gedeeld. Verplichte velden zijn gemarkeerd met een *

Naam *

Ontvang onze nieuwsbrief

E-mail *

Agenda

WOENSDAG 11 MEI 2016

Lezing: Gastvrijheid, waarom zou je?

TILBURG. Gastvrijheid is voor ons nu relevanter dan ooit. Het is een waarde van alle tijden en toch wordt er verschillend gedacht over wat gastvrijheid is. Waarom zou je gastvrij zijn en voor wie dan? Sprekers: Prof. Dr. Harrie Verbon (hoogleraar Tilburg University), Jan Pieter Mostert (directeur Stichting Gave).

DONDERDAG 12 MEI 2016

TSV Boekpresentatie: Hoe de verzorgingsstaat verbouwd wordt

AMSTERDAM. Het jaarboek van het Tijdschrift voor Sociale Vraagstukken 'Hoe de verzorgingsstaat verbouwd wordt' maakt als eerste de balans op van de transities binnen het sociaal domein. Zijn zelfredzaamheid, uitgaan van eigen kracht, participatie haalbare doelstellingen?

DINSDAG 17 MEI 2016

Promotie: 'Aso-media' stimuleren cyberpesten

AMSTERDAM. Jongeren die geregeld kijken naar media waarin asociaal gedrag vertoond wordt, cyberpesten meer dan jongeren die hier nooit of soms naar kijken. Dit is een van de conclusies uit het promotieonderzoek van Anouk den Hamer. Zij onderzocht waarom jongeren gaan cyberpesten.

[VOLLEDIGE AGENDA](#)

Waarom de Wmo-
werkplaatsen zo
succesvol zijn

Voetballend op weg
naar een betere
toekomst

PRAKTIJK
SOCIAAL

Dragers maatschappelijk debat

Willem
Schinkel

Jan Willem
Duyvendak

Vasco Lub

Leo
Lucassen

[ALLE DRAGERS](#)

Interviews

'Waarom wij tegen het associatieverdrag met Oekraïne zijn'

[MEER INTERVIEWS](#)

E-mail *

Website

Reactie

Sociale vraagstukken

werkt samen met:

Opinie en columns
Trouw.nl

WWW.SOCIALEVRAAGSTUKKEN.NL IS EEN INITIATIEF VAN:

TIJDSCHRIFT VOOR
SOCIALE
VRAAGSTUKKEN

RAAD VOOR
VOLKSGEZONDHEID
EN SAMENLEVING

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE
ZAKEN EN
KONINKRIJKSRELATIES

UNIVERSITEIT VAN
TILBURG / TRANZO

INSTITUTIES VAN
DE OPEN
SAMENLEVING
(IOS) VAN DE
UNIVERSITEIT
UTRECHT

KENNISCENTRUM
SOCIALE
INNOVATIE VAN DE
HOGESCHOOL
UTRECHT

RIJKSUNIVERSITEIT
GRONINGEN
SUSTAINABLE
SOCIETY

MOVISIE

Sociale Vraagstukken®

Arbeid & Economie

AWBZ-steun

Burgerschap

De crisis en sociaal beleid

Duurzaamheid & Milieu

Ethiek

Evidence based

Gemeentebesleid

Immigratie & Integratie

Jeugdwerkloosheid

Kunst en cultuur

Marktwerking

Moraliseren

Onderzoek & Wetenschap

Ouderen

Polarisatie

Publiek management

Re-integratie

Religie

Sociaal werk

Sociale zekerheid

Technologie

Vluchtelingen

Wajong

Wetenschap en innovatie

Wmo

Zelfstandig ondernemerschap

Armoede

Bemoezuchtige overheid

Civil society

Decentralisatie

Eigen kracht

Etniciteit

Gedrag

Gezondheid

Internet en sociale media

Jeugdzorg

LHBT

Meespraak burgers

Multiprobleemgezinnen

Ongelijkheid

Overige

Politiek

Publieke omgangsvormen

Rechtstaat

Ruimtelijke Ordening

Sociale stijging

Sociologisch onderzoek

Veiligheid

Voeding

Welzijn Nieuwe Stijl

Wijk & Lokaal beleid

Wonen, huren, kraken

Zorg & Welzijn

Assertieve burgers

Burgerinitiatieven

Criminaliteit

Discriminatie

Emancipatie

Europese Unie

Geestelijke Gezondheidszorg

Huiselijk geweld

Jeugd, Gezin & Onderwijs

Jongeren

Macht

Misdaadbestrijding

Onderwijs

Opvoeding

Participatiesamenleving

Privacy

Radicalisering

Rechtvaardigheid

Schulden

Sociale vraagstukken

Sport

Verslavingszorg

Vrijwilligerswerk

Werkloosheid & Werkgelegenheid

Wijkaanpak

Zelforganisatie

Zzp

